

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/302/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

203/2016. számú (XI. 10.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ által 2016. február 25-én előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban a 2016. november 10-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. augusztus 18-án, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, a vele szemben 2016. augusztus 12-én foganatosított rendőri intézkedés miatt.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a ... Rendőrkapitányság rendőrei által a sérelmére elkövetett visszaélést szeretné, ha a Testület kivizsgálná.

2016. augusztus 12-én, délelőtt a [...] forgalmi rendszámú járművel, ami egy autómentő, a ... előtt a járdára parkolt úgy, hogy ezt külön jelzőtábla nem tette volna lehetővé a számára. A járművel a járda út felőli oldalára parkolt, teljesen az út mellé. A jobb első ajtón szállt ki és lezárta a járművet. Kis idő elteltével, amikor visszaért az autóhoz, ugyanúgy a jobb első ajtón beszállt, majd miután indulni szeretett volna, úgy érezte, mintha behúzta volna a kéziféket, az autó „lefulladás” és egyből megállt. Az autó ekkor maximum 5-10 cm-t mozdulhatott előre. Mivel a kézifék nem volt behúzva, körülnézett és ekkor látta, hogy valami öntapadós jelzés van az autó bal, vezető oldali ajtaján. Kiszállt és ekkor azt tapasztalta, hogy a járműve bal

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hátsó kerekén – az úttest felőli oldalon – egy kerékbilincs van felhelyezve. Ekkor az ajtón lévő matricán lévő telefonszámot felhívta, ahol közölték vele, hogy meg kell fizetnie a kerékbilincs levételének a díját. Kérdezték tőle, hogy készpénzzel, vagy bankkártyával kíván-e fizetni, amelyre a panaszos azt válaszolta, hogy készpénzzel.

Kis idő elteltével megérkezett a közterület-felügyelet egy autója, az azzal érkező felügyelő közölte, hogy 10.500 forintot kell megfizetnie a levételért és a kérésére a panaszos átadta az igazolványait (személyi igazolvány, lakcímkártya, forgalmi engedély). A levétel díját készpénzben megfizette, amelyről igazolást kapott. Ezt követően a közterület-felügyelő közölte vele, hogy mivel szabálytalanul parkolt, ezért 10.000 forintra megbírságolja, amelyet a panaszos tudomásul vett és a csekket átvette. A panaszos nem vitatta sem a kerékbilincs indokoltságát, sem a szabálysértés tényét, mivel valóban szabálytalanul várakozott. A panaszos megjegyezte, hogy jogkövető állampolgárnak tartja magát, aki nem került kapcsolatba a hatóságokkal, utoljára talán akkor járt rendőrségen, amikor még ott készítették a személyi igazolványát.

Ezt követően a közterület-felügyelő, amikor a kerékbilincset le akarta szedni az autójáról, közölte, hogy ez nem úgy áll, ahogy ő ezt hagyta, a zár része néhány cm-rel arrébb van, mint ahogy ezt ő ráhelyezte. A panaszos elmondta neki, amit fentebb már leírta; mondta, hogy valószínű azért állhat arrébb. Erre azt válaszolta, hogy ezt a cselekedetét a panaszos nagyon meg fogja bánni, most ezért kihívja a rendőröket. Ezt követően érkeztek meg a helyszínre a rendőrök, akiknek az igazolványait átadta. A közterület-felügyelő elmondta, hogy ha tönkrement a panaszos miatt a zár, akkor annak a javítása 8.000 forint. A panaszos mondta neki, hogy ha esetleg tönkretette, akkor természetesen megtéríti a javítás költségét, hiszen akkor azt ő okozta. Ezután szerelte le a közterület-felügyelő a kerékbilincset és azt mondta, hogy nincs semmi baja, működik. Ezt követően a rendőrök előtt kétszer ki-be zárta, közölte, hogy semmi baja, majd a csomagtartójukba tette. Ekkor a panaszos megnyugodott, hogy semmi nagyobb bajt nem csinált, ám ekkor azt hallotta, hogy valaki azt mondja, hogy „ha már elkezdtük, akkor fejezzük is be”. Ezt követően közölte az intézkedő rendőr, hogy a panaszt bűncselekmény gyanúja miatt előállítja a rendőrségre. A panaszos kérdezte, hogy milyen bűncselekmény, hiszen semmit nem csinált, mondták neki, hogy akkor is velük kell mennie. A panaszos megkérdezte, hogy az autót nem tudnák-e olyan helyre parkolni, ahol nem várakozna a továbbiakban szabálytalanul, amelyre azt mondták, hogy azzal ne foglalkozzon. A panaszos megkérdezte a rendőröktől, hogy nem lesz-e rajta újabb kerékbilincs, amelyre azt mondták neki, hogy ne aggódjon azt majd ők tudják. Ekkor a rendőrautó hátsó ülésére ültették és előállították a ... Rendőrkapitányságra. A rendőrségen egy fogdaőr átnézte a ruházatát, elismervényen elvette a pénzét, a szíját, a cipőfűzőjét, etc. majd a dolgait egy zárkába zárták. A panaszos kérdezte, hogy ez miért történik, hiszen nem követett el bűncselekményt, amelyre azt a választ kapta, hogy maradjon csak, majd tudják mit csinálnak. A panasztól ezt követően megkérdezték, hogy van-e valamilyen betegsége, szüksége van-e élelemre vagy valamilyen ellátásra. A panaszos erre azt válaszolta, hogy cukorbeteg és mivel már négy órája nem evett, így ennie kellene valamit. Közölték, hogy rendben, majd rázárták a fogdaajtót. Ez délelőtt 9 óra 25-30 perc körül lehetett. A panaszos ismételt megkérdezte, hogy miért volt itt, mit követhetett el, amelyre mondták neki, hogy majd kap egy levelet, amiben szabálysértési eljárás megy majd ellene.

A panaszos előadta beadványa végén, hogy a mai napig nem tudja, nem érti, hogy miért állították elő, miért tartották fogva közel 5 órán keresztül. Azt mondták, hogy a fiát, akit kérte, hogy értesítsék, nem érték el telefonon és annál jobb dolguk is van, minthogy őt hívogassák.

A panaszos elmondta, hogy nagyon megrettent a történetek óta, hogy ilyen megtörténhet, azóta is annak a napnak a hatása alatt van és nem tudja elfogadni, feldolgozni, hogy ilyen megtörténhet egy tilos parkolás miatt. Utánajárt a dolgoknak és úgy tudja, hogy bűncselekményt – feltételezi rongálást – csak szándékosan lehet elkövetni úgy, hogy az legalább 50.000 forint kárt okozzon. Ezek közül a helyszínen megállapíthatóan semmi sem valósult meg. A panaszos szándékosan nem akart kárt tenni a kerékbilincsből, hiszen akkor nem 5-10 cm-re gurul odébb. A bilincset a panaszos és a rendőrök előtt is kipróbálta a közterület-felügyelő és elmondta, hogy annak semmi baja sincs, tökéletesen működik. Ha azt gondolták, hogy szabálysértést követett el, ami miatt az eljárás azonnal lefolytatható vele szemben és amiatt állították elő, akkor miért nem hallgatta ki őt senki, hiszen ott volt, rendelkezésre állt, azonban úgy tűnt a számára, hogy teljesen feleslegesen ült ott órákon keresztül. A panaszos véleménye szerint semmiképp sem lehetett arányos a személyi szabadságának a korlátozása, hiszen a közterület-felügyelők és a rendőrök rendelkezésére állt és semmi sem utalt arra, hogy kibújna a vizsgálat alól. Megjegyezte, hogy mindkét esetben az álláspontja szerint helyszínelni kellett volna az autót és a kerékbilincset, ami bizonyíthatná, hogy azon volt-e és ha igen, milyen elváltozás.

A panaszos megnézte a törvényt és nem talál olyan okot, ami miatt őt jogszerűen vitték volna be; pláne olyat nem, amiért több mint 5 órát ott fogvatartották. Eleve nem is tudja, hogy milyen okból vitték be, nem kapott megfelelő tájékoztatást. Úgy bántak vele, mint egy bűnözővel, nem kapta meg az életkora és a büntetlen előélete miatt kijáró, valamint az intézkedés alatt tanúsított magatartására tekintettel megérdemelt tiszteletet, azt, ahogyan egy emberrel bánni kellene.

Panasza van az élelmezése elmaradása miatt, hiszen nagy kockázatot vállaltak a rendőrök azzal, hogy nem hagyták enni. Ezen kívül sérelmezi, hogy a fiát nem értesítették, hiszen öt órába egy telefonon túl más is belefért volna, akár több hívás vagy szólhattak volna ...-ra a rendőröknek, hogy menjenek ki hozzájuk és adják át az értesítést a fiának.

A panaszos elmondta, hogy véleménye szerint az nagy probléma, hogy egy 60 éves, az igazságszolgáltatást nem ismerő ember, aki a helyszínen elismeri, őszintén elmondja az általa elkövetett szabálysértést, megfizeti a büntetést és ennek ellenére elviszik, majd öt órán keresztül bezárják, étlen-szomjan cukorbetegsége dacára, majd egyszer csak kirúgják, hogy menjen haza. Ahogyan fentebb is jelezte, azóta nem tud aludni, alapjaiban ingott meg a bizalma a rendőrségben, azon a konkrét káron túl, amit az idő kieséssel okoztak neki, lelkiileg is megtörték az események.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a ... Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2016. szeptember 16-án kelt átiratában kifejtette, hogy a rendőri intézkedés jogalapját a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltak képezték. A rendőri intézkedés célja az ... Közterület-felügyelet beosztottai által a rendőrség felé adott jelzett esemény körülményeinek tisztázása, majd a tudomásukra jutott információk alapján a további szükséges intézkedések megtétele volt.

A panaszos előállításának a jogalapja az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont volt. A célja az esettel kapcsolatban a további szükséges intézkedések megtétele és a körülmények tisztázása volt. A panaszost a rendőrségi személyi szabadságában 2016. augusztus 12-én 9 óra 20 perctől 13 óra 40 percig korlátozta, amely idő alatt a panaszost a helyszínről a ... Rendőrkapitányságára előállították, az előállító helyiségbe a rendkívüli őr befogadta, majd 13 óra 40 perckor szabadon bocsátották. Kihallgatásra nem került sor, az ügygel összefüggő egyéb nyomozati cselekmény végrehajtása történt meg.

A panaszos részére a helyszínen intézkedő rendőr közölte, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt előállítja őt a ... Rendőrkapitányságra, illetve tájékoztatta őt a panasztételi jogáról, amelyet a panaszos tudomásul vett.

A helyszínen intézkedő V. G. r. őrm. elmondása alapján a panaszos neki nem jelezte, hogy az autóját másik helyre szeretné parkolni az előállítás ideje alatt.

A panaszos valóban a fiát jelölte meg kiértékelendő személyként. A kiértékelést többször is megkísérelte K. L. r. fztls. szolgálatirányító parancsnok, azonban az mindannyiszor sikertelen volt, a telefont nem vette fel a megjelölt személy. Ezt a tényt K. L. r. fztls. a ... alárendeltségében lévő szerveknél található előállító egységek rendjéről és működéséről szóló 22/2015. (06.10.) ... Intézkedés (továbbiakban: Intézkedés) 3. számú mellékletén rögzítette, amelyet a panaszos aláírásával tudomásul vett.

A panaszossal szemben az intézkedő rendőrök az Rtv. 13. § (2) bekezdése alapján kulturált hangnemben, rendőrhöz méltóan folytatták le az intézkedést.

Az Intézkedés 35. pontja alapján „A rendkívüli őr a fogvatartottat az előállító helyiségbe történő elhelyezése előtt tájékoztassa arról, hogy a személyi szabadsága korlátozásának 5.óráját követően élelemmel történő ellátásra jogosult.” A panaszost az előállító helyiségbe történő befogadásakor a rendkívüli őr 10 óra 20 perckor nyilatkozta az élelmiszerrel történő ellátásról, amelyet az Intézkedés 4. számú mellékletén rögzített- A panaszos kérte az 5 órát meghaladó fogvatartás esetére az ellátást, a fogvatartás azonban 9 óra 20 perctől 13 óra 40 percig tartott, amely szerint az 5 óra időtartamot nem haladta meg. J. Gy. r. őrm. rendkívüli őr elmondása szerint a panaszos a fogvatartás időtartama nem jelzett számára semmilyen olyan körülményt, amely indokolta volna az élelmiszerrel történő korábbi ellátást. A rendőri intézkedés során történt személyi szabadság korlátozásáról a szabadon bocsátáskor a fogvatartott személy részére Igazolás került kiállításra, amelyen szerepel az előállítás időtartama, valamint az előállított személy nyilatkozata, hogy az előállítás időtartama alatt sérülése, illetve panasza keletkezett-e. A panaszos a kapott igazoláson úgy nyilatkozott, hogy az előállítás időtartama alatt sem sérülése, sem panasza nem keletkezett.

A panaszos az előállító helyiségbe történő befogadásakor a 3. számú mellékleten nyilatkozott arról, hogy cukorbeteg.

A panaszos 2016. augusztus 17-én kelt levelében a ... Rendőrkapitányságon panasszal élt a vele szemben lefolytatott rendőri intézkedéssel szemben, amely alapján 2016. augusztus 22-én panasz eljárás indult. Az eljárás során a rendőri intézkedéssel kapcsolatban készült parancsnoki kivizsgálás, amelyet a parancsnok az átiratához mellékel. Ezen kívül tájékoztatta

a Testületet, hogy az eljárást a Testület vizsgálatának az időtartamára 2016. szeptember 5-én felfüggesztette.

A panaszossal szemben egyebekben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 371. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó rongálás vétsége miatt indult büntetőeljárás 2016. augusztus 12-én, amely jelenleg is folyamatban van.

2) A rendőrség mellékelte az elfogás végrehajtásáról készült jelentést, amely szerint a panaszost 2016. augusztus 12-én, 9 óra 20 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták, majd az Rtv. 31. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel (szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérést követően elfogás) előállították. Az intézkedés során vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőr térfigyelő szolgálatot látott el B. L. közterület-felügyelővel, a [...] forgalmi rendszámú személygépkocsival, [...] hívónévvel. 9 óra 10 perckor B. L-t tájékoztatták szolgálati mobiltelefonján, hogy a ... szám alatt a kollégái felhelyeztek egy kerékbilincset a szabálytalanul parkoló személygépkocsira és azt megrongálták, az elkövető a helyszínen van. A rendőr a bejelentés helyszínére 9 óra 20 perckor érkezett meg, ahol az intézkedését a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) bekezdése alapján kezdte meg. A helyszínen tartózkodó személyt a személyazonosságának az igazolására szólította fel, amelynek a személyi igazolványának az átadásával tett eleget a panaszos. A rendőr a panaszost tájékoztatta a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 117. § (2) és (4) bekezdéseiben foglaltakra, amelyet a panaszos megértett. Rendőri kérdésre elmondta, hogy a mai napon kb. 8 órakor parkolt le a [...] forgalmi rendszámú személygépkocsival a helyszínen, a járdán, majd 9 órakor tért vissza, amikor arra lett figyelmes, hogy a vezető oldali ajtón egy piros színű matrica van elhelyezve. A matricát elolvasta és azt úgy értelmezte, hogy büntetést kapott, mivel rossz helyen parkolt a gépjárművel, így azt letépte az ajtóról, majd körbejárta az autót és azt látta, hogy a vezető oldali hátsó keréken egy kerékbilincs van arra szerelve. Ezt követően beült az autóba és azzal elindult, kb. 10 cm tett meg az elmondása szerint, majd egy nagy csattanásra lett figyelmes és azt érezte, hogy a gépjármű nem tud haladni. Ezek után a panaszos felhívta a személygépkocsijáról általa letépett értesítő matricán lévő számot, hogy a közterület-felügyelet eltávolítsa a kerékbilincset. A helyszínen továbbá jelen volt a közterület-felügyelet munkatársa, akit a rendőr személyazonosságának az igazolására szólított fel, amelynek a szolgálati igazolványának átadásával eleget tett Cs. L., aki elmondta, hogy a mai napon, a helyszínen egy személygépkocsira lett figyelmes, amely szabálytalanul parkolt a járdán, ezért a [...] forgalmi rendszámú személygépkocsira a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 48. § a) bekezdése szerint, hiszen a gépjármű úgy parkolt a járdán, hogy azt KRESZ tábla nem engedélyezte. Cs. L. 9 óra 10 perckor érkezett a helyszínre, amikor azt látta, hogy a kerékbilincs nem a rendeltetésszerűen felszerelt állapotban van a személygépkocsin. Miután megkérdezte a jármű vezetőjét (a panaszost), hogy miért van ebben az állapotban a bilincs, azt a választ kapta, hogy azzal megpróbált elindulni. Ezt követően értesítette a kollégáját az eseményekről. Cs. L. rendőri kérdésre elmondta, hogy a kerékbilincs ... Közterület-felügyelet tulajdonát képezi. A rendőr kérésére felvette a kapcsolatot a központtal, ahol azt az információt kapta, hogy a kerékbilincs 100.000 forint értékű. A helyszínen 8 db

fényképfelvételt készített a rendőr a kerékbilincsről abban az állapotában, ahogy az a személygépkocsin volt, továbbá a személygépkocsi ajtaján volt a figyelmeztető matrica maradványa és a földön is volt egy kis darabja; ezeket is fényképfelvételen rögzítette. Cs. L. a helyszínen leszerelte az autóból a kerékbilincset, de azt nem tudta megmondani, hogy az használható állapotban van-e még, vagy azt hogy a rongálás milyen fokú. A rendőr ezt követően előzetes figyelmeztetés után vizsgálta át a panaszos ruházatát, amely során támadásra vagy önvészély okozására alkalmas tárgyat nem talált. A ruházatátvizsgálás az Rtv. 29. § (6) bekezdésben meghatározottakra is kitért, így ennek megfelelően a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésére utaló vagy azzal összefüggésbe hozható eszközt nem talált. A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt előállítja őt a ... Rendőrkapitányságra, amelyet megértett és tudomásul vett. A panaszossal 9 óra 50 perckor érkezett meg a rendőrkapitányságra, ahol sérülés-és panaszmentesen átadta őt Sz. K. r. ftzls-nak. Ezt követően J. Gy. r. örm. a nála lévő értéktárgyakat letéti jegyzőkönyvön rögzítette, majd elhelyezte a panaszost az előállító helyiségben-

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 9 óra 20 perckor történt meg. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítás idejéről szóló igazolást és az előállítás okáról szóló tájékoztatást a panaszosnak kiadták.

A panaszossal szemben intézkedő rendőr büntetőfeljelentést tett ellene.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás elnevezésű dokumentumban Sz. K. c. r. ftzls. szolgálatirányító parancsnok jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak találta a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján fogatosított ruházatátvizsgálást és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel való előállítást.

4) A rendőrség mellékelte egy kézzel kitöltött nyomtatványt, amely a panaszos előállítása során keletkezett. Ez tartalmazza, hogy a panaszost 10 óra 25 perckor helyezték el az előállító helyiségben, ahonnan 13 óra 40 perckor lett szabadon bocsátva. A panaszos élelmet kért, de tekintettel arra, hogy az előállítás ideje nem haladta meg az öt órát nem kapott.

5) A panaszos az előállítása ideje alatt 10 óra 20 perckor megtett nyilatkozatában előadta, hogy cukorbeteg és dohányzik, értesítendő személyként B. B-t jelölte meg, akinek a mobiltelefonszámát is rávezette a dokumentumra. A panaszos aláírásával hitelesítette a nyilatkozatát.

10 óra 44 perckor a nyilatkozat aláírására került rávezetésre, hogy a panaszos által megadott személyt a rendőrség megpróbálta kiértesíteni, de ő nem volt kapcsolható. Ezt a tényt a rendőr aláírásával hitelesítetten jelentett ki, amelynek tudomásul vételét a panaszos szintén aláírásával hitelesítette.

6) A fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról szóló nyilatkozat tanúsága szerint a panaszos 10 óra 20 perckor úgy nyilatkozott, hogy az öt órát meghaladó fogvatartása esetére élelmezést kér.

7) Az előállítás idejéről szóló igazolás tanúsága szerint a rendőrség a panaszos személyi szabadságát 2016. augusztus 12-én 9 óra 20 perctől 13 óra 40 percre korlátozta, amely során a panaszosnak sem sérülése, sem pedig panasza nem keletkezett. A panaszos aláírta az igazolást.

8) J. Z. r. szds. KMB alosztályvezető 2016. augusztus 23-án kelt parancsnoki kivizsgálásában a következőket állapította meg a panaszos 2016. augusztus 12-én, 9 óra 20 perckor végrehajtott elfogása kapcsán.

A fentebbi napon, 9 óra 20 perckor a ... Rendőrkapitányság állományába tartozó V. G. r. őrm. térfigyelő járőrszolgálat ellátása közben az ... Közterület-felügyelet beosztottja felkérésére intézkedés alá vonta a panaszost. A közterület felügyelő (Cs. L.) elmondta, hogy a panaszos a ... számnál szabálytalanul parkolt a járdán a [...] forgalmi rendszámú gépkocsijával. A szabálysértés elkövetése miatt a gépkocsira kerékbilincset szereltek fel, amelyről a vezető oldali ajtón piros színű értékesítőmatricát helyeztek el. Miután a panaszos értesítette őket a matricán elhelyezett telefonszámon, a helyszínre mentek, ahol észlelte, hogy a kerékbilincs nem a rendeltetésszerűen elhelyezett állapotban van a gépkocsin. Cs. L. azt is elmondta, hogy a panaszos közölte vele, hogy megpróbált elindulni a gépkocsival, ezért nem volt a kerékbilincs rendeltetésszerű állapotban. Cs. L. tájékoztatta a rendőrt, hogy a kerékbilincs az ... Közterület-felügyelet tulajdonát képezi, ahonnan azt az információt kapta, hogy annak az értéke 100.000 forint. Miután Cs. L. leszerelte a gépkocsiról a kerékbilincset, szintén közölte a rendőrrel, hogy nem tudja, hogy használható állapotban van-e még, illetve, hogy milyen fokú a rongálódása. A panaszos a helyszínen elmondta az intézkedő rendőrnek, hogy 8 órakor parkolt le a gépkocsijával, majd oda 9 órakor visszaérve észlelte a piros értesítő matricát, de azt letépte és eldobta. Ezután körbejárt a gépkocsit és látta, hogy arra kerékbilincset helyeztek fel. Ennek ellenére beült a személygépkocsiba és megpróbált elindulni vele. A gépjármű kb. 10 cm-t mozdult előre, majd egy csattanást hallott és azt érezte, hogy a gépkocsi nem tud haladni, ezután értesítette a közterület-felügyeletet, hogy szereljék le a kerékbilincset.

A parancsnok az esettel kapcsolatban meghallgatta Sz. K. r. fztls. szolgálatirányító parancsnokot, aki elmondta, hogy EDR rádióon keresztül ő is beszélt a helyszínen lévő közterület-felügyelővel, aki azt mondta neki, hogy 100.000 forint a kerékbilincsből keletkezett kárérték. Ezután a fentiek alapján V. G. r. őrm. a helyszínen az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a panaszost előzetes figyelmeztetést követően elfogta és a ... Rendőrkapitányságra előállította. A rendőr a rongálódásról a helyszínen 8 db fényképfelvételt készített.

Az előállítás után a közterület-felügyelők a rendőrkapitányságon Cs. A. r. szds. készenléti csoportvezetőnek úgy nyilatkoztak, hogy a kárérték nem 100.000 forint, a pontos kárértéket csak a közterület-felügyelet központjában tudják megmondani. Erről hivatalos dokumentumot is kiállítottak, amelyben 20.000 forint kárérték szerepelt. Cs. A. r. szds. közölte Sz. K. r. fztls.-sal, hogy a panaszost nem hallgatják ki bűncselekmény elkövetése miatt, mivel a kárérték 50.000 forint alatti, hanem őt szabálysértési eljárás keretében kell meghallgatni. Sz. K. r. fztls. a ... Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály vezetőjének, B. F. r. alezredesnek jelezte, hogy az előállított panaszos szabálysértési értékre követett el rongálást. Az alezredes közölte, hogy mivel az előállított panaszos rendelkezik magyarországi bejelentett lakcímmel, ezért az azonnali kihallgatása nem szükséges, ezután a panaszost 13 óra 40 perckor szabadon bocsátották. Az előállítást követően 10 óra 25 perctől 13 óra 40 percre tartózkodott az előállító helyiségben. Az előállított személy által megadott hozzátartozót 10 óra 44 perckor

kísérelték meg kiértesíteni, azonban a megadott telefonszámon nem érték el. A panaszos a keletkezett iratok szerint 9 óra 20 perctől 13 óra 40 percig állt személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés alatt, a ... Rendőrkapitányság előállító helyiségében 10 óra 25 perctől 13 óra 40 percig tartózkodott. Az előállítás ideje alatt Cs. L. közterület-felügyelőt 10 óra 57 perctől 12 óra 3 percig V. B. r. fhdgy. tanúként hallgatta ki. A panaszossal szemben az általa elkövetett cselekmény miatt a [...] számon büntetőeljárás indult a Btk. 371. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó rongálás vétsége miatt.

A parancsnok a fentiek alapján a kivizsgálása végén megállapította, hogy a panaszos elfogása és előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta meg, hogy a beadványban előterjesztettek vonatkozásában mely kifogások érdemi vizsgálatára terjed ki a hatásköre.

A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben olyan cselekmény miatt kezdeményeztek rendőri intézkedést, amelyet ő nem követett el, tekintettel arra, hogy a rongálás bűncselekmény csak szándékosan követhető el és a keletkezett kárérték a helyszínen tartózkodó közterület-felügyelő elmondása szerint kb. 6.000 forint, amelyre tekintettel a bűncselekmény törvényi tényállása nem valósul meg.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92.§-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A fentebbi rendelkezésekből kiderül, hogy a Testület nem rendelkezik hatáskörrel büntetőjogi felelősség kérdésének az eldöntésében. A büntetőeljárás nyomozati szakaszában a gyanúsítással szemben a Be. 196. § alapján van helye panasznak, majd az egész eljárás során a terhelt félnek lehetősége van ártatlanságát különféle bizonyítási eszközökkel alátámasztani. Figyelemmel arra, hogy megfelelő jogorvoslatot biztosít a Be. a terhelt személy számára az eljárásban, valamint arra, hogy a gyanúsítás kérdésköre a Be. és nem az Rtv. tárgyi hatálya alá tartozik, **így a Testület hatáskörének a hiányát állapította meg és nem vizsgálta az érdemi eljárásban azt, hogy vajon a panaszos elkövethette-e a terhére rótt cselekményt, amely miatt vele szemben büntetőeljárás indult.**

IV.

A Testület ellenben megvizsgálta a panaszos elfogását, az őt elfogó rendőr által a helyszínen nyújtott tájékoztatást, a fia kiértesítését és a személyi szabadsága korlátozása alatti élelmezésére vonatkozó kifogását.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát, a XX. cikkben szabályozott testi-lelki

egészséghez való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület megvizsgálta a panaszos előállítását.

a) Az előállítás jogalapja tekintetében a Testület az alábbi következtetésre jutott.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján fogták el és állították elő a rendőrkapitányságra figyelemmel arra, hogy a közterület-felügyelet helyszíni tényelődása szerint a panaszos a személygépjárművel, amelyre szabálysértés elkövetése miatt kerékbilincset helyeztek fel elindult és ezáltal károsította a kerékbilincset, amely az ... Közterület-felügyelet központját képezte. A panaszos a helyszínen folyamatosan egybehangzó tényelődást adott, elismerte, hogy valóban elindult a kerékbilincs ellenére és csak később hívta ki a közterület-felügyeletet. A rendőrség előadása szerint a felügyelet munkatársa a helyszínen nem tudta megmondani azt, hogy keletkezett-e kár a bilincsen és ha igen, akkor milyen értékben. A panaszost ezt követően elfogta az intézkedő rendőr és a ... Rendőrkapitányságra állította elő.

A hivatkozott Rtv. rendelkezés alapján a rendőr további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Jelen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kellett állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

i) Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a bűncselekményt avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A panaszos elfogását a rendőrök arra alapozták, hogy vele szemben felmerült a Btk. 371. §-ában tilalmazott rongálás bűncselekmény elkövetésének a gyanúja. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint: „Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el”.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen továbbá felmerülhetett a tulajdonelleni szabálysértés elkövetésének a gyanúja. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 177. § (1) bekezdés b) pontja szerint: „Aki ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva csalást, szándékos rongálást követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.”

A Testület a rendelkezésére bocsátott dokumentumokból a kérdés megítélése kapcsán az alábbi történeti tényállást alakította ki. A panaszos beadványában és a rendőrség által közölt dokumentumokban is elismerte, hogy olyan helyen parkolt gépjárművel, ahol az a KRESZ szabályai szerint tilalmazott volt. A két fél tényelőadása között feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a Testület atekintetben, hogy a panaszos hogyan és miként észlelte a kerékbilincset a gépjárművén. A panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy azt csak azzal való elindulást követően észlelte, hiszen olyan volt, mintha be lett volna húzva a jármű kéziféke és amikor nem haladt az autóval, akkor kiszállt és látta a kerékbilincset, valamint a bírságolás tényére való felhívást. A rendőrség által előadottak alapján a panaszos először a matricát vette észre, amely figyelmeztette a kerékbilincsre, majd körbejárta az autót és látta a kerékbilincset, majd beszállt az autójába, azzal elindult és amikor nem haladt, akkor hívta fel a közterület-felügyeletet. A Testület véleménye szerint, tekintettel a panaszos együttműködő magatartására, az életkorára és arra, hogy valószínűleg hivatásaként vezeti az autómentőt az tűnik valószínűbbnek, hogy a panaszos észlelte, hogy megbírságolták, sőt tudtában is volt annak, hogy olyan helyen parkol, amely a KRESZ szerint tilalmazott, de nem látta, észlelte a bilincset és így akart elindulni az autóval azt gondolva, hogy majd megfizeti a bírságot. Mivel nem haladt ezt követően értesítette a közterület-felügyeletet és a felügyelet megérkezését követően érkezett meg a helyszínre a rendőrség. Mindkét fél tényelőadása alapján kiderült a Testület számára, hogy a panaszos pár cm-t úgy haladt a gépjárművével, hogy azon kerékbilincs volt, de megállt, nem távozott el a helyszínről. A panaszos a rendőrséggel és a közterület-felügyelet munkatársaival együttműködött, de a helyszínen minden bizonyossággal csak az volt megállapítható, hogy a bilincs elmozdult a jármű mozgása következtében. Tekintet nélkül a közterület-felügyelet által előadottak között feszülő ellentmondásokra (hiszen a panaszos és a rendőrség is mást állít) az kiderül ugyanis, hogy a helyszínen a rongálás ténye nem volt minden bizonyossággal megállapítható, hiszen a felügyelet munkatársa nem tudott határozottan nyilatkozni atekintetben, hogy keletkezett-e kár a kerékbilincsből és ha igen, akkor milyen értékben. Ekkor még annak a lehetősége állt fent, hogy ad.1. nem keletkezett kár, vagy ha ad.2. igen, akkor még szintén nem eldöntött annak értéke, hiszen az érték determinálja a lefolytatandó eljárást (t.i. szabálysértési vagy büntetőeljárás).

A fentebb ismertetett történeti tényállás kapcsán a Testület arra a következtetésre jutott (a bizonytalan történeti tényállási elemek ellenére is), hogy a helyszínen az intézkedő rendőr bűncselekmény elkövetését ki tudta zárni a közterület-felügyelet munkatársának közlései alapján. **Figyelemmel tehát arra, hogy a helyszínen kizárható volt a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú, így a Testület ezen konjunktív elem hiányát állapította meg.**

ii) Ezután a Testületnek azt kellett megvizsgálnia és abban kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásához szükséges második, konjunktív elem (t. i. tettenérés) megvalósult-e.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A Testület véleménye szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazhatóságához szükséges második konjunktív elem, a tettenérés sem valósult meg, figyelemmel arra, hogy az ahhoz szükséges nyomon követésről a kialakított történeti tényállás alapján nem beszélhetünk. A panaszos által megvalósított cselekményt sem a rendőrök, sem a közterület-felügyelők, sem egyéb tanú nem látta és annak az egyes mozzanatait nem tudták tanúsítani. A panaszos által a helyszínre kihívott közterület-felügyelő már csak a panaszos cselekményének az eredményét, azaz az elmozdult kerékbilincset látta, azonban atekintetben a közterület-felügyelő, hogy az elmozdulás hogyan keletkezett érdemi ismeretek hiányában volt. Az ok-sorozatról a panaszos világosította fel őt.

Ezen körülményre tekintettel a Testület a második konjunktív elemet sem látta megvalósulni az eset kapcsán.

Így figyelemmel arra, hogy sem a szándékos bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, sem pedig a tettenérés nem valósult meg a panaszos vonatkozásában, így a Testület a panaszos személyi szabadságát súlyosan sértőnek minősítette a vele szemben végrehajtott elfogást és előállítását.

A Testület jelzi, hogy a jogalapot nélkülöző előállítás ténye automatikusan magával vonzza az előállítás időtartamának aránytalanságát, így a Testület a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának sérelmét, külön érdemi vizsgálat nélkül, a rész-egész viszonyra tekintettel is megállapította.

2) A panaszos sérelmezi, hogy mind a mai napig nem tudja, hogy miért fogták el és állították elő a rendőrkapitányságra. Csupán csak vélelmezi, hogy rongálás lehetett az ok, de neki a helyszínen vele szemben intézkedő rendőr semmit nem mondott.

A rendőrség a Testület kifejezett kérése ellenére úgy nyilatkozott, hogy a panaszos elfogására és a ... Rendőrkapitányságra történő előállítására az általa elkövetett cselekmény miatt került sor.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség által, a helyszínen nyújtott, az intézkedés okáról, céljáról való tájékoztatás nem felel meg a hatályos, a szolgálati fellépést szabályozó

normáknak, hiszen amennyiben a panaszossal szemben intézkedő rendőr valóban ennyit közölt a panaszossal, akkor abból nem derül, hogy pontosan miért, milyen okból és céllal korlátozzák őt a személyi szabadságában. **Erre figyelemmel a nem megfelelő, kevés, pontatlan, bizonytalan tájékoztatásra tekintettel a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapította meg.**

3) A panaszos kifejezetten sérelmezte, hogy a rendőrség nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a fiát értesítsék. Előadta beadványában, hogy a ... tartózkodó fiát, ha nem érték el telefonon, akkor az ottani rendőrkapitányság útján kellett volna értesíteni, ki kellett volna menni hozzá, hogy személyesen értesítsék arról, hogy az apját elfogták és előállították.

A rendőrség előadása szerint az értesítési kötelezettségüknek eleget tettek, hiszen többször megpróbálták a panaszos fiát értesíteni a megadott telefonszámon, de azon nem volt elérhető a kiértékelendő személyt.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

A Testület véleménye szerint a rendőrség eleget tett az értesítési kötelezettségének. Azt, hogy a rendőrség a megadott telefonszámon megpróbálta elérni a panaszos fiát a panaszos is elismerte, azt ő csak kevesellte, mert véleménye szerint, akkor a helyi rendőrkapitányságon keresztül kellett volna őt személyesen tájékoztatni a rendőrnek, hogy a panaszos a ... Rendőrkapitányságon van. A rendőrség a panaszos, előállítása során tett nyilatkozatára is rávezette, hogy a panaszos által megadott kiértékelendő személyt megpróbálták felhívni, de a számon nem volt kapcsolható senki sem. A panaszos 10 óra 20 perckor adta meg a fia telefonszámát, a rendőrség pedig 10 óra 44 perckor, azaz több mint 20 perc próbálkozás után közölte a panaszossal, hogy a fiát nem tudták kiértékelni, amely tény a panaszos aláírásával hitelesítetten elismert.

A Testület álláspontja szerint, habár a rendőrség megkísérelte a fia kiértékelését, mégis ezt követően a panaszos három órán át tartózkodott a kapitányságon, mint fogvatartott személy, így nem tekinthető életszerűnek az, hogy a fia nem hívta vissza az őt többször kereső telefonszámot. Amennyiben pedig így történt, akkor a rendőröknek a panaszos fogvatartásának időtartama alatt ismételt meg kellett volna kísérelnie a panaszos fiának a kiértékelését. Így habár megpróbálták a panaszos fiát kiértékelni és mivel az nem vette fel a telefont, így többször kellett volna próbálkozni az értesítés végrehajtása érdekében. **Mivel a rendőrség nem tett meg mindent annak érdekében, hogy az értesítést eredményesen végrehajthassa, nem hozott fel olyan akadályt, amely ennek kivitelezését lehetetlenné tette volna, ezért a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét állapította meg az értesítés nem teljesítése kapcsán.**

4) A panaszos sérelmezte, hogy kifejezett kérése ellenére nem kapott enni az előállítása időtartama alatt.

A rendőrség fel is jegyezte a panaszos ételigényét, de azt arra tekintettel nem teljesítették a számára, mert az előállításának az időtartama az öt órát nem haladta meg.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése értelmében a személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges élelmiszerhigiéniai alapismereti vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az élelmiszer kicsomagolását nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előrecsomagolt élelmiszerrel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.

A Testület véleménye szerint a rendőrség jelen panaszosi kérelem kapcsán nem volt tekintettel a panaszos egészségügyi állapotára, hiszen a panaszos tájékoztatta a rendőrséget és annak tudomása volt arról, hogy cukorbeteg. Habár főszabály szerint valóban az öt órát meghaladó fogvatartás esetén jár a fogvatartottnak ételmezés (jelen esetben ez az időtartam 4 óra 20 perc volt, azaz közel öt óra), mégis jelen esetben a rendőrségnek tudomása lehetett volna arról, hogy egy cukorbeteg étkezési szokásai eltérnek az egészséges emberekéitől, számukra a többszöri napi étkezés a normális vércukorszintjük fenntartásához elengedhetetlen. Így amikor a panaszos jelezte az ételmezés igényét, akkor a rendőrségnek nyilatkoznia kellett volna, hogy mikor evett utoljára és arra tekintettel kellett volna számára biztosítani az ételmezés lehetőségét, főleg úgy, hogy a rendőrség tudta azt, hogy a panaszos személyi szabadságának időtartama valószínűleg nem pár percbe fog telni. A Testület a kérdés megítélése kapcsán jelen fejezet 1) pontjában kifejtett mindenféle jogalapot nélkülöző előállítás végrehajtására is tekintettel volt, így a panaszos kifogásának érdemi megítélését ezen körülmény is súlyosítja.

Így a Testület a panaszos ételmezése kapcsán a panaszos emberi méltósághoz és testi-lelki egészséghez való alapvető jogainak a sérelmét állapította meg.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a panaszos elfogásának és előállításának a végrehajtásához nem rendelkezett kellő jogszabályi felhatalmazással, így a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogának a súlyos sérelmét állapította meg. Ezen oknál fogva a Testület automatikusan az előállítás időtartamának aránytalanságát is megállapította. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga sérelmet szenvedett az elfogás okáról való tájékoztatás kapcsán, továbbá a panaszos fiának a kiértesítése kapcsán. Végezetül a Testület a panaszos ételmezésére vonatkozó kifogását alaposnak találta, így erre figyelemmel megállapította a panaszos emberi méltósághoz és testi-lelki egészséghez fűződő alapvető jogainak a sérelmét.

VI.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. november 10.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET